

Luetaan yhdessä -verkoston vuosikertomus 2012

Taustaa

Vuonna 2012 Suomessa oli n. 245 000 henkeä, joiden äidinkieli oli muu kuin suomi tai ruotsi ja näistä ulkomaan kansalaisia oli n. 200 000. Maahanmuuttajat tulevat Suomeen opiskelemaan, työskentelemään, pakolaisina tai turvapaikanhakijoina, perheen yhdistämisen sekä avioliiton perusteella. Maahanmuuttajista luku- ja kirjoitustaidottomia on Opetushallituksen arvion mukaan noin 1200–1500. Todellisuudessa luku lienee selvästi suurempi. Esimerkiksi Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimuksessa (Maamu) satunnaisotannalla valituista tutkituista somalialais- ja kurditaustaisista 6 % ilmoitti olevansa lukutaidottomia. Tutkimuksessa todetaan ongelman koskevan erityisesti naisia¹. Ryhmien kielelliset ongelmat ovat merkittävä este naisten integroitumisessa Suomeen.

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Luetaan yhdessä on valtakunnallinen verkosto, joka tukee maahan muuttaneiden naisten kotoutumista. Suomalaisnaisten verkosto tarjoaa vapaaehtoistyönä suomen ja ruotsin kielen opetusta maahanmuuttajanaishille. Ensisijainen kohderyhmä ovat eri syistä koulutuksen ja kotouttamistoimien ulkopuolelle jääneet lukutaidottomat tai suomen kieltä taitamattomat naiset. Opetus tähtää arjessa tarvittavan kielitaidon parantamiseen, naisten yhteiskunnan ja kulttuurin tuntemuksen lisäämiseen sekä verkostoitumiseen paitsi suomalaisten myös muiden maahan muuttaneiden naisten kanssa. Verkosto laajentaa toimintaansa valtakunnallisten tarpeiden mukaisesti. Toiminnallamme vastaamme aktiivisesti maahan muuttaneiden naisten erilaisiin kielellisiin tarpeisiin.

Verkoston hallinnollinen vetovastuu on Suomen Akateemisten Naisten Liitolla. Toimintaa ohjaa ohjausryhmä, jossa on SANL:n jäsenten lisäksi Zonta International Piiri 20:n ja UN Women Suomi ry:n edustajat. Toimintaa rahoittaa vuosina 2011–2014 Suomen Kulttuurirahasto.

Luetaan yhdessä -ryhmien kielenopetus tapahtuu kerran viikossa, kahden tunnin ajan kokoon-tuvissa opetusryhmissä. Opetus on opiskelijoille ilmaista: opettajat työskentelevät vapaaehtoi-sesti. Verkoston rahoituksella tuetaan opiskelijoiden oppikirjoja. Verkostolla ei ollut vuonna 2012 yhteistä tarkkaa opetussuunnitelmaa. Useimmat ryhmät laativat lukuvuodelle oman suunnitelman, jonka mukaan opetus etenee². Monien opiskelijoiden kielen opiskelun tekee mahdolliseksi se, että lapset voivat tulla mukaan oppitunneille. Muutamissa Luetaan yhdessä -ryhmissä on mukana myös miehiä.

¹ Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi - Tutkimus venäläis- somalialais- ja kurditaustaisista Suomessa, THL Raportti 61/2012

² Verkostolle luodaan vuonna 2013 oma vapaaehtoinen opetussuunnitelma ryhmien tueksi.

Auroras

Luetaan yhdessä -verkoston toimintaa on myös uusi Auroras-verkosto. Luetaan yhdessä -opettajat ovat huomanneet, että korkeakoulutetut maahan muuttaneet naiset eivät saa Luetaan yhdessä -verkoston perinteisessä opetustoiminnassa riittävästi tukea kotoutumiselleen. Havainnon pohjalta syntyi keväällä 2011 ajatus Auroras-toiminnasta, korkeakoulutettujen suomalaisten ja maahan muuttaneiden naisten monikulttuurisesta yhteisöstä. Hankkeelle haettiin Opetushallituksesta pienimuotoista erillistukea, jonka pohjalta toimintaa lähdettiin suunnittelemaan syksyllä 2011. Auroras toimintaa pilotoitiin Helsingissä vuonna 2012.

Toimintaa toteutetaan seminaaripohjaisesti. Auroras -tapaamisissa vuorovaikutus on kahdensuuntaista: Koulutetut maahanmuuttajanaiset saavat syventävää tietoa suomalaisesta työelämästä, parantavat kielitaitoaan ja mahdollisuuksiaan työllistyä koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Vastaavasti suomalaisilla on tilaisuus tutustua monikulttuurisessa ympäristössä mielenkiintoisiin naisiin ja tukea heitä omien verkostojensa avulla kotoutumisessa. Auroras-toiminnasta on kirjoitettu oma erillinen toimintakertomus.

Opettajat ja opiskelijat

Luetaan yhdessä -verkoston opettajat ovat vapaaehtoisia naisia kaikilta työelämän eri aloilta. Opettajuus ei edellytä opettajan koulutusta tai kuulumista naisjärjestöön. Monet vapaaehtoisista ovat kuitenkin eläkkeellä olevia opettajia.

Luetaan yhdessä -verkoston opiskelijat ovat erittäin heterogeeninen ryhmä: opiskelijoiden taustat eroavat niin koulutukseltaan, iältään, suomenkielentaidon tasoltaan kuin kulttuuritaustaltaankin. Opiskelijoita on verkostossa kaikista maanosista, eniten opiskelijoita on kuitenkin Afrikan maista, Aasiasta sekä Itäisen Euroopan maista.

Taulukko 1. Opiskelijoiden tulomaa maanosittain

Maanosa	%
Itä-Eurooppa	20
muu Eurooppa	9
Pohjois-Amerikka	3
Etelä-Amerikka	7
Aasia	25
Saharan pohjoispuoleinen Afrikka ja Arabia	14
Saharan eteläpuoleinen Afrikka	20
Oseania	2
Yhteensä	100

Myös opiskelijoiden ikäjakauma on suuri: 19 % opiskelijoista on 15-25 -vuotiaita, 67 % 26-50 -vuotiaita ja 14 % yli 50-vuotiaita. Suuri osa opiskelijoista on nuoria kotona lapsiaan hoitavia äitejä. Joukossa on myös paljon seniorimaahanmuuttajia, joille Luetaan yhdessä -verkoston kaltainen ilmainen ja avoin toiminta on yksi harvoja tapoja opiskella suomen kieltä. Yli 20 % verkoston opiskelijoista käy työssä tai opiskelee päätoimisesti.

Taulukko 2. Opiskelijoiden työllisyystilanne

Työllisyys	%
Käy työssä	8
Opiskelee	14
Kotona (esim. työtön tai äitiyslomalla)	63
Ei tietoa	15
Yhteensä	100

Suuri osa opiskelijoista tulee ryhmään lähinaapurustosta ja kauempaa vain jos paikkaan on hyvät kulkuyhteydet. Verkoston opiskelijoista 12 % on täysin luku- ja kirjoitustaidottomia ja 44 % oli ryhmään tullessaan suomenkielentaidottomia. Korkeakoulutettuja verkoston opiskelijoista on 15 %.

Opettajien saama koulutus

Luetaan yhdessä -verkosto järjestää vapaaehtoisten opettajien perehdyttämiseksi sekä valtakunnallisia seminaareja että alueellisia pienryhmäseminaareja. Syksyllä 2012 verkosto järjesti valtakunnallisen opettajaseminaarin Helsingissä. 160 osallistuneelle opettajalle maksettiin matkat ja seminaaritarjoilut. Seminaarin teema oli *Oppimista monin tavoin*. Seminaarissa käsiteltiin mm. selkokielisyyttä, toiminnallista oppimista sekä kielenoppimisen apuvälineitä.

Paikallisia tai alueellisia work shop -seminaareja järjestettiin useimmilla Luetaan yhdessä -paikkakunnilla joko itsenäisesti tai hankkeen koordinaattorin avustamana.

Viestintä ja verkoston näkyvyys

Verkoston sisäinen viestintä tapahtui pääasiassa sähköisesti nettisivuja, sähköpostia ja verkoston Facebook-sivuja hyödyntäen. Nettisivuja kehitettiin edelleen ja selvitettiin opettajarekisterimahdollisuuksia. Rekisterien toteutus siirrettiin kuitenkin kustannussyistä seuraavaan vuoteen. Koordinaattorin tarjoama tuki puhelimitse ja tarvittaessa paikanpäälle Luetaan yhdessä -kuntaan matkustaen koettiin tärkeäksi paikallistasolla.

Vuoden aikana Luetaan yhdessä -verkosto osallistui moniin tapahtumiin osanottajana ja järjestäjänä. Toimintaa esiteltiin mm. vapaaehtoistoiminnan Menu-messuilla, Valtakunnallisilla naistutkimuspäivillä, Active Life Village -messuilla, Monikulttuurisen vanhustyön messuilla sekä Osallisena Suomessa -hankkeen kehittämissä kokouksissa. Lisäksi verkoston keskushenkilöitä oli puhumassa eri organisaatioiden järjestämässä tilaisuuksissa verkoston toiminnasta, mm. Osallisena Suomessa -hankkeen neuvottelupäivässä, Martoissa ja naisjärjestö Soroptimisteissa. Myös paikallistasolla ryhmät esittelivät toimintaansa aktiivisesti erilaisissa tapahtumissa mm. Espoossa, Jyväskylässä, Mikkelissä, Turussa, Vaasassa sekä Vantaalla.

Medianäkyvyyttä verkosto sai paitsi lukuisilla paikallisilla lehtijutuilla (esim. Helsinki, Hämeenlinna, Kotka, Lahti ja Vaasa) myös sähköisessä mediassa. YLE TV 1 teki verkostosta jutun kuuden uutisiin 4.10. Verkoston toiminta oli esillä myös valtakunnallisessa Me-lehdessä.

Yhteistyökumppanit

Luetaan yhdessä -verkoston toteutus eri paikkakunnilla on ratkaisevalla tavalla riippuvainen paikallisista yhteiskuntasuhteista ja yhteistyökumppaneista. Niiden avulla saadaan ryhmien toimitilat ja muuta toimintaa tukevaa apua maksutta. Yhteistyökumppaneilta ryhmät saavat apua usein myös viestintään. Ryhmien yhteistyökumppaneina on usein kunta, esimerkiksi kirjaston tai erilaisten asukastalojen kautta, järjestö, kuten Suomen Punainen Risti, Mannerheimin Lastensuojelu Liitto tai Setlementti. Myös kansalaisopistot ovat usein yhteistyökumppaneita kuten myös seurakuntakeskukset. Yhteistyötä on myös muiden naisjärjestöjen kuten Nicehearts -yhdistyksen ja maahanmuuttajien oman Daisy Ladies tai MonikaNaiset -yhdistysten kanssa. Verkosto tarjoaa opiskelijoille jonkin verran myös kotiopetusta.

Osallisena Suomessa -hanke on yksi suurimmista vireillä olevista maahanmuuttajien kotouttamisen tehostamiseen tähtäävistä hankkeista. Hanke kehittää maahanmuuttajien koulutusta, työllistymistä ja yhteiskunnallisia valmiuksia. Koulutuksen vaihtoehtoisia toteuttamistapoja kokeillaan kuntien kehittämishankkeissa eri puolilla Suomea vuosina 2011-2013. Luetaan yhdessä -verkosto on ollut hankkeen yhteistyökumppani ja asiantuntija koko hankkeen suunnittelun ja toiminnan ajan.

Osallisena Suomessa -hankkeessa toteutetaan kuntien kokeiluhankkeita kolmessa eri kotouttamispolussa: 1. Työmarkkinoilla jo olevat ja sinne nopeasti suuntaavat maahanmuuttajat, 2. Erityistä tukea tarvitsevat maahanmuuttajat sekä 3. Maahanmuuttajalapsen ja -nuoret. Näistä Luetaan yhdessä -verkosto on tehnyt yhteistyötä pääasiassa 2. polun hankkeiden kanssa. 2. polun Erityistä tukea tarvitsevat maahanmuuttajat -hankkeita on Espoossa, Kuopiossa, Meri-Lapissa (Kemi-Tornio), Pudasjärvellä, Tampereella, Turussa, Vaasassa ja Vantaalla. Luetaan yhdessä -ryhmillä on ollut yhteistyötä näistä kaikkien muiden kuntien hankkeiden kanssa, paitsi ei Meri-Lapin tai Pudasjärven, joissa ei toimi Luetaan yhdessä -ryhmää.

Verkoston ja hankkeiden välinen yhteistyö on ollut pääasiassa viestinnällistä, mutta useat hankkeet ovat tarjonneet verkoston vapaaehtoisille mm. koulutuksellista tukea. Espoon ja Vantaan hankkeet ovat pienimuotoisesti myös rahoittaneet verkoston toimintaa. Luetaan yhdessä -verkosto on laatinut Osallisena Suomessa -yhteistyöstä raportin, joka on saatavissa pyydettäessä hankkeen koordinaattorilta.

Taloudellinen yhteenveto

Luetaan yhdessä verkoston toimintaa rahoitti vuonna 2012 Suomen kulttuurirahasto. Tuella katettiin opiskelijoiden oppikirjat ja muu opetusaineisto, paikalliset ja valtakunnalliset opettajien koulutustilaisuudet sekä koordinaattorin palkkakustannukset. Kaikki muu opetus- ja hallinnollinen työ tehtiin vapaaehtoistoimintana palkatta. Vuoden 2012 budjetti oli 80 100 euroa. Kirja- ja muihin oppimateriaaleihin vuoden aikana kului 19 265 euroa. Valtakunnallisen seminaarin kulut olivat 11 371 euroa ja paikallisiin seminaareihin kului 823 euroa.

Verkosto pysyi lähes suunnitellussa budjetissa. Arvioitua enemmän rahaa kului erityisesti kirjakuluihin, mikä johtui verkoston nopeasta laajentumisesta. Palkka ja palkkojen sivukulut

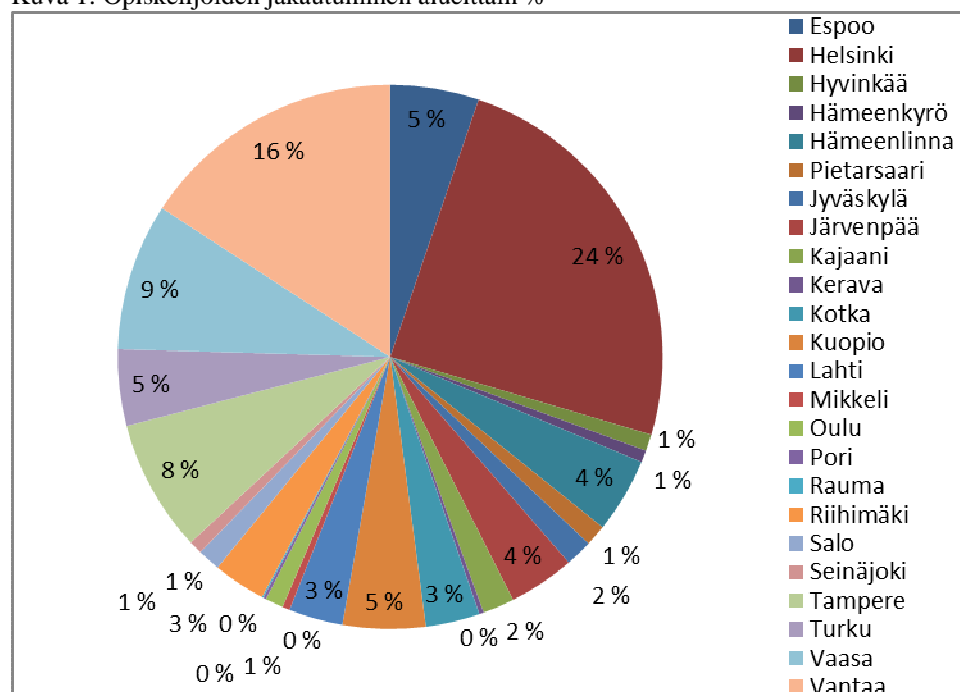
olivat 37 840 euroa. Muut hallinnolliset kulut, sisältäen toimistovuokran, olivat 6 247 euroa. Vuoden 2012 menot olivat kokonaisuudessaan n. 82 150 euroa.

Toiminnan laajuus vuonna 2012

Luetaan yhdessä -verkosto toimi vuoden 2011 lopussa 22 paikkakunnalla: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kerava, Kotka, Kuopio, Lahti, Mikkeli, Oulu, Pietarsaari, Riihimäki, Salo, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa ja Vantaa. Lisäksi Raaseporissa oltiin aloittamassa uutta ryhmää vuoden 2011 lopussa, mutta toiminta ei päässyt kokonaisuudessaan alkuun vielä 2012 vuoden aikana. Vuoden 2012 aikana Luetaan yhdessä -toiminta laajeni kahteen uuteen kuntaan: Poriin sekä Raumalle. Näin ollen verkostolla oli vuoden 2012 lopussa toimintaa 24 paikkakunnalla.

Vuoden 2011 lopussa verkostolla oli 63 ryhmää ja vuoden 2012 lopussa 70. Uusia ryhmiä syntyi kaikkiaan yhdeksän. Helsinkiin kaksi (Itäkeskus ja Mäkelänrinne), Vaasaan kaksi, Hämeenlinnaan yksi, Kotkaan yksi, yksi Lahteen, ja yksi Poriin. Lisäksi Raumalla aloitettiin kotiopetusta. Toiminta kasvoi vuoden aikana 13 %. Ryhmätoiminta loppui puolestaan Nokialla ja Närpiössä. Vuoden lopulla isoimmat Luetaan yhdessä -kunnat olivat Helsinki (9), Tampere (6), Turku (8), Vaasa (8) ja Vantaa (8).

Kuva 1: Opiskelijoiden jakautuminen alueittain %

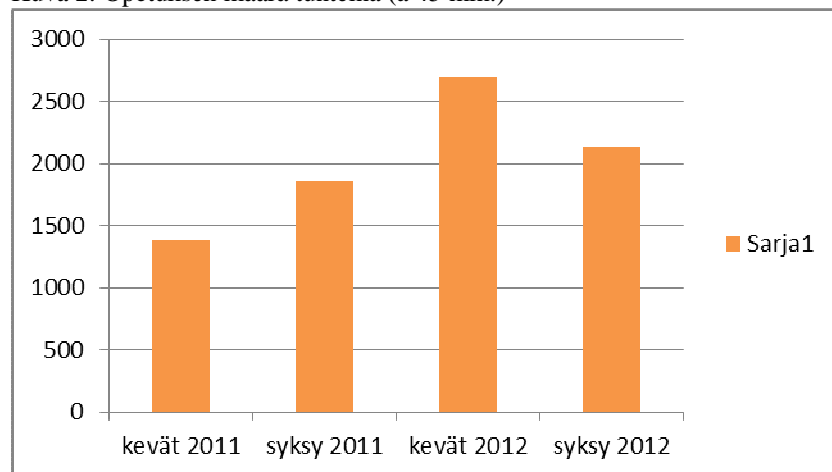
Vuoden 2011 lopulla verkostossa toimi 310 vapaaehtoista opettajaa, vuoden 2012 lopulla vapaaehtoisia oli 384. Vuoden 2011 lopussa verkoston kirjoilla oli 912 maahan muuttanutta naisopiskelijaa ja vuoden 2012 lopussa 1107. Uusia opettajia toimintaan tuli näin ollen 74, ja määrä kasvoi 19 % edellisvuodesta. Puolestaan opiskelijamäärä lisääntyi 195 opiskelijalla, ja kasvua oli 18 %.³

³ Kuntakohtaisia tietoja voi tiedustella erikseen hankkeen koordinaattorilta.

Opetuksen määrä ja kansantaloudellinen vaikutus

Kevätkaudella 2012 ryhmät kokoontuivat yhteensä 1101 kertaa ympäri Suomen. Kun yksi opetuskerta kestää keskimäärin 110 minuuttia (joillakin ryhmillä kesto on 2 x 45minuttia, joillakin jopa 2,5 tuntia kerrallaan), niin verkostossa annettiin suomenkielen opetusta keväällä yhteensä 2691 tuntia (a 45 min.). Syyslukukaudella 2012 tuntimäärä oli 2136 opetustuntia. Yhteensä Luetaan yhdessä -verkostossa tarjottiin opetusta maahanmuuttajille vuonna 2012 4827 opetustuntia.

Kuva 2: Opetuksen määrä tunteina (a 45 min.)

Suomessa työvoimapolitiittinen rinnasteinen koulutus järjestetään maahanmuuttajille, joiden kotoutumissuunnitelma on voimassa, mutta jotka eivät ole työvoimapolitiittisessa koulutuksessa. Viikon kokopäiväkoulutukseksi katsottu tuntimäärä on 20 tuntia, joka vastaa yhtä opintoviikkoa. Luetaan yhdessä -verkoston opetus vastannee opiskelijoiden taustan huomioiden rinnasteista koulutusta. Verkostossa annetut opetustunnit vastaavat 241 opintoviikkoa ns. rinnasteisessa koulutuksessa.

Tässä laskelmassa on kuitenkin huomioitu ryhmien tarjoama opetusmäärä. Vuonna 2012 yhdellä Luetaan yhdessä -opetuskerralla oli läsnä keskimäärin 3,85 opettajaa. Näin ollen opetusta annettiin maahanmuuttajanaisille 18 584 vapaaehtoistuntia (a 45 min.), täysiä tunteja 13 938. Myös Luetaan yhdessä -verkoston hallintoon käytetään vuosittain suuri määrä vapaaehtoistyötunteja.

Juhani Laasasen Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset -tutkimuksen mukaan voidaan laskea ns. RegFin-mallia hyödyntäen vapaaehtoistyön taloudellinen vaikuttavuus. Laskennassa jaetaan toiminnan todelliset henkilöstökustannukset toteutuneella vapaaehtoistyön tuntimäärällä, jolloin saadaan keskimääräinen tuntipalkka sosiaalikuluneen. Luetaan yhdessä verkoston tuntipalkka oli mallia hyödyntäen 2,5 euroa. Laasasen tutkimuksen mukaan julkisen sektorin terveydenhoidon ja sosiaalipalveluiden palkansaajakorvausten perusteella laskettu työntekijän tuntihinta on 23,15 euroa, joka on 9,3 kertaa korkeampi kuin Luetaan yhdessä -verkoston vapaaehtoistyön keskimääräinen tuntihinta. Laskentakaavaa hyödyntäen tulokseksi saadaan, että Luetaan yhdessä -verkoston vapaaehtoistyön arvo oli 287 665 euroa vuonna 2012.

Taulukko 3. Vapaaehtoistyön taloudellinen vaikutus

Luetaan yhdessä	Työtunteja/vuosi	Palkka, €/tunti	Palkkakust./vuosi, €
Vapaaehtoistyö	13 938	2,5	35 000
Terveydenhoito ja sosiaalityö	Työtuntien hinta	Palkka, €/tunti	Palkkojen suhde
Palkkatyö	322 665	23,15	9,3
Työn tuotos	287 665		

Luetaan yhdessä -verkoston toteutuneet kulut olivat vuonna 2012 kokonaisuudessaan 83 095 euroa. Verkoston opetuksessa oli samana vuonna 1107 opiskelijaa, jolloin vuosittaiset kustannukset yhtä opiskelijaa kohden olivat 75 euroa ja yhtä opetusryhmää kohden 1187 euroa. Tähän kustannukseen sisältyy myös opiskelijoiden ilmaiseksi saamat opetusmateriaalit ja -kirjat.

Toiminnan tuloksia

Koska verkoston toiminnassa on kyse vapaaehtoistoiminnasta, ovat oppimistavoitteet verkostossamme väljät. Muodollisia oppimistuloksia ei määritellä, eikä opiskelijoille järjestetä kohteita. Opettajat arvioivat itse opiskelijoidensa edistymistä sekä omilla kriteereillään että käyttäen verkoston kotisivuilla saatavissa olevia arviointilomakkeita. Osa opiskelijoista käy myös muilla kursseilla tai kielitunneilla, mistä syystä eri tahojen osuutta kielitaidon kehittymiseen on vaikea arvioida. Verkoston päämäärä on, että opiskelija saa verkoston tukemana opiskelutai työpaikan tai pääsee jollekin viranomaisen järjestämälle suomen kielen kurssille, johon opiskelijan aikaisemmin ei olisi ollut mahdollista osallistua tai toiminta edistää muulla tavoin henkilön kotoutumista. Lukuvuoden 2012 aikana 233 opiskelijaamme ympäri Suomen siirtyi eteenpäin ryhmistämme muihin opintoihin tai työhön.

Opettajat arvioivat myös opiskelijoiden osallisuuden lisääntymistä. Lukukausittain opettajat raportoivat ohjausryhmälle, onko joku opiskelijoista osoittanut kuluvan lukukauden aikana lisääntynyttä osallisuutta tai verkostoitumista uusiin ihmisiin (suomalaisiin tai maahan muuttaneisiin). Raporttien pohjalta voidaan todeta, että opettajien mukaan verkostomme opiskelijoista 637 henkilöä on edistynyt kotoutumisessaan yllä mainitusti vuoden 2012 aikana.

Opetusryhmiä pyydettiin arvioimaan ryhmänsä opiskelijoiden oppimistuloksia alla olevalla asteikolla kevätlukukauden 2012 päätyttyä. Osa ryhmistä katsoi arvioinnin liian hankalaksi tai esitti kuvailevia tietoja antamatta tarkkoja lukumääriä. Kaikkiaan 50 ryhmän arviointi on tehty esitetyllä tavalla. Arvioinnit koskivat 879 opiskelijaa, eli 79 % kevään opiskelijoista. Opettajien arvion mukaan 92 % opiskelijoistamme edistyi opinnoissaan huomattavasti tai jonkun verran lukuvuoden aikana.

Taulukko 4. Opiskelijoiden edistyminen vuoden 2012 aikana

Kuinka moni opiskelija on	kpl	%
edistynyt huomattavasti	257	29
edistynyt jonkin verran	551	63
ei ole edistynyt juuri lainkaan	71	8
Yhteensä:	879	100 %

Opettajien havaitsemat haasteet toiminnassa ja yhteiskunnassa

Opettajilta kerättävissä raporteissa opettajat erittelivät myös haasteita sekä omassa toiminnassamme että yhteiskunnassa yleisesti. Verkoston omassa toiminnassa kaksi suurinta haastetta olivat opiskelijoiden sitouttaminen, ja ryhmien heterogeenisyys. Toisaalta monimuotoisuus koettiin myös ilona ja piristeenä. Sitoutumisen vaikeus koettiin ainoaksi vaikeaksi haasteeksi. Opettajat pohtivat muun muassa, miten saada opiskelijat paikalle ajoissa ja joka kerta, sekä miten saada opiskelijat ja heidän perheensä ymmärtämään suomenkielen osaamisen ja luku- ja kirjoitustaidon tärkeys.

Yhteiskunnallisia haasteita opettajat näkivät kahdentasoisia, opiskelijoiden omista lähtökohdista nousevia haasteita sekä suomalaisen yhteiskunnan tuottamat vaikeudet maahanmuuttajien arkeen. Naisten heikko asema tietyissä kulttuureissa koettiin ongelmalliseksi. Moniavioisuus, pakkoavioliitot ja perhesuunnittelun kieltäminen ovat opettajien mielestä suurimmat ongelmat.

Suomalaisen yhteiskunnan ongelmaksi opettajat katsoivat puolestaan byrokratian ja asenteet. Opettajat huomaavat usein, kuinka maahanmuuttaja joutuu kohtaamaan paljon toimijoita, joilta puuttuu keskinäinen yhteistyö. Kokonaiskäsitys yksilöstä jää tässä toimijoiden viidakossa puuttumaan. Suuri ongelma on myös se, että liian moni maahanmuuttaja jää kotouttamistoimien ulkopuolelle. Opettajamme ovat huomanneet opiskelijoiden turhautumista mm. työvoimapolitiittisten koulutuspaikkojen vähyteen. Monella olisi suuri motivaatio opiskella suomen kieltä, mutta toistuvista yrityksistä huolimatta he jäävät järjestettävien kurssien ulkopuolelle. Ongelmaksi koettiin myös se, että toteutuneet kurssit ovat liian suuria, jolloin yksilöllinen ohjaus puuttuu. Kurssit koettiin myös jokseenkin riittämättömäksi erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomille. Kurssien jälkeinen hyppäys uuteen opiskelupaikkaan on liian suuri.

Asenneongelmaisuus puolestaan näkyy siinä, että opettajamme ovat useille opiskelijoille ainoat suomalaiset kontaktit. Myös työpaikkaa on maahanmuuttajan erittäin vaikea saada. Toisaalta opettajat ovat havainneet myös ongelmia niiden opiskelijoiden työoloissa, jotka työpaikan ovat onnistuneet saada.

Luetaan yhdessä -toiminnan hyödyt vapaaehtoisten näkökulmasta

Luetaan yhdessä opettajat vastasivat raporteissaan myös kysymykseen siitä, mikä heidän mielestään vapaaehtoisena toimimisessa on tärkeintä. Opettajat kokivat erityisen palkitsevaksi konkreettiset tulokset opiskelijoiden kotoutumisessa. Heistä on palkitsevaa osoittaa ystävyyttä opiskelijoille ja esitellä heille suomalaista elämänmuotoa. Myös opiskelijoiden itsevarmuuden kehittyminen koettiin tärkeäksi. Lisäksi yhdessä olo ja tekeminen toivat iloa vapaaehtoisille.

Pienet askeleet tuovat iloa arjessa. Eräs opettaja toteaa: ”Tärkeää on rohkaista naisia pois kotiympäristöstä, kannustaa ja opastaa opiskelijat jatkokoulutukseen ja työhön. Työ on meille vapaaehtoisille antoisaa. Saamme itsellemme varmasti yhtä paljon kuin opiskelijat.”